

IGRA USTVARJALNOSTI
teorija in praksa urejanja prostora

CREATIVITY GAME
Theory and Practice of Spatial Planning

STUDENT WORKSHOPS AS AN EXAMPLE OF PROJECT BASED LEARNING (PBL)

Mojca Foški, Gašper Mrak, Alma Zavodnik Lamovšek

University of Ljubljana, Faculty of Civil and Geodetic Engineering, Slovenia

Znanstvena revija, št. 2 / leto 2014
Univerza v Ljubljani
Fakulteta za arhitekturo in
Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo
Ljubljana, 2014

Scientific journal, No. 2/2014
University of Ljubljana
Faculty of Architecture and
Faculty of Civil and Geodetic Engineering
Ljubljana, 2014

Naslov revije:

Title of the Journal:

IGRA USTVARJALNOSTI teorija in praksa urejanja prostora

THE CREATIVITY GAME Theory and Practice of Spatial Planning

Urednici: Alenka Fikfak, Alma Zavodnik Lamovšek

Editors: Alenka Fikfak, Alma Zavodnik Lamovšek

Uvodniki: Miha Dešman, Mojca Golobič,
Aleksander Saša Ostan, Thomas Dillinger, Matjaž Četina

Editorials: Miha Dešman, Mojca Golobič,
Aleksander Saša Ostan, Thomas Dillinger, Matjaž Četina

Oblikovanje in naslovnica: Gašper Mrak
Lektoriranje: Mojca Vilfan
Prevod: Mojca Vilfan

Design and title page: Gašper Mrak
Slovene text proofread by: Mojca Vilfan
Translation: Mojca Vilfan

Klasifikacija: (UDK) Renata Stella Čop, (DOI) Teja Koler Povh

Classification: (UDK) Renata Stella Čop, (DOI) Teja Koler Povh

Založila: Univerza v Ljubljani,
Fakulteta za arhitekturo in
Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo

Published by: University of Ljubljana,
Faculty of Architecture and
Faculty of Civil and Geodetic Engineering

Spletna stran revije:
<http://www.iu-cg.org/>

Journal website:
<http://www.iu-cg.org/>

Spletna stran številke:
<http://www.iu-cg.org/paper/2014/iu02.html>

Link to this issue:
<http://www.iu-cg.org/paper/2014/cg02.html>

ISSN 2350-3637 (spletna revija)

ISSN 2350-3637 (Web Journal)

Univerza Fakulteta
v Ljubljani za arhitekturo

Univerza Fakulteta
*v Ljubljani za gradbeništvo
in geodezijo*

Mojca Foški, Gašper Mrak, Alma Zavodnik Lamovšek ŠTUDENTSKE DELAVNICE KOT PRIMER PROJEKTNEGA UČENJA

STUDENT WORKSHOPS AS AN EXAMPLE OF PROJECT BASED LEARNING (PBL)

DOI: 10.15292/IU-CG.2014.02.066-072 ■ UDK: 374:303.425:711.4(497.4) ■ 1.02.Pregledni znanstveni članek / Scientific Article ■ SUBMITTED: June 2014 / REVISED: September 2014 / PUBLISHED: October 2014

IZVLEČEK

Študentske delavnice so oblika projektnega učenja in sodelovanja med izobraževalnimi institucijami in lokalnimi skupnostmi. Cilj takšne oblike učenja je, da obe strani pridobita pozitivne izkušnje medsebojnega sodelovanja. Izobraževalne institucije na ta način pridobijo realno okolje, v katerem študentje iščejo odgovore na konkretna vprašanja prostorskega razvoja, učitelji jih pri tem vodijo skozi teoretično zasnovane metodološke pristope. Lokalnim skupnostim pa tovrstno sodelovanje prinese odprto razpravo o vprašanih prostorskega razvoja z vsemi zainteresiranimi deležniki, predvsem s širšo strokovno in laično javnostjo. Dejanski odnos lokalnih skupnosti do študentskih delavnic smo preverili z anonimno spletno anketo, s katero smo zgornje ugotovitve potrdili. Prošnjo po izpolnitvi anketnega vprašalnika smo poslali vsem 212 slovenskim občinam. Na anketo je odgovorilo 56 (26 %) občin. Analiza odgovorov kaže veliko stopnjo zadovoljstva lokalnih skupnosti s študentskimi delavnicami ter pridobljenimi rešitvami na zastavljena vprašanja prostorskega razvoja na območju sodelujoče občine. Rezultati so tudi jasno pokazali, da se lokalne skupnosti zavedajo, da nabor predlogov in idej še ne predstavlja neposrednih strokovnih podlag za izdelavo konkretnega prostorskega akta, temveč le podlago za odprto razpravo in izhodišče za nadaljnje delo. Hkrati se lokalne skupnosti zavedajo, da so delavnice oblika študijskega procesa, in jih podpirajo ter si želijo nadaljnega poglobljenega sodelovanja z izobraževalnimi institucijami.

KLJUČNE BESEDE

študentska delavnica, učenje s projektnim delom (PBL), anketa, lokalna skupnost

ABSTRACT

Student workshops are a form of Project Based Learning (PBL) and cooperation among educational institutions, and local communities. The purpose of this is that both parties gain positive experiences. For educational institutions this is a good way to be challenged with a real-life case where students seek answers to real-life questions in spatial development. The mentors are their guides through a theory-based methodological approach. For local communities this cooperation opens a public discussion on the local challenges in spatial development with all the interested stakeholders, but mostly with the general professional and »lay« public. To gain insight into the actual opinion on student workshops of the local communities we created an anonymous on-line questionnaire, whose results confirmed the aforementioned statements. All 212 Slovenian municipalities were asked to complete the survey. The responses were received from 56 municipalities (26%). The results show a high satisfaction rate of the local communities with the student workshops and with the results regarding the local spatial development challenges in the area of the municipality involved. Moreover, the results clearly demonstrated that the local communities are, in fact, aware that the proposals and ideas are far from actual professional designs of spatial planning documents, but rather a basis for open discussion and a starting point for further work. Moreover, they are also aware that the student workshops are a form of learning process – they are very supportive of it, and have high hopes for future in-depth cooperation with educational institutions.

KEY-WORDS

student workshop, project based learning (PBL), survey, local community

UVODNIK
EDITORIAL
ČLANEK
ARTICLE

RAZPRAVA
DISCUSSION
RECENZIJA
REVIEW
PROJEKT
PROJECT
DELAVNICA
WORKSHOP
NATEČAJ
COMPETITION
PREDSTAVITEV
PRESENTATION
DIPLOMA
MASTER THESIS

1. UVOD

Korak h kakovostnejšemu študiju je postavljanje smiselnih in primerno zahtevnih nalog in strokovnih ter raziskovalnih vprašanj (Puklek Levpušček, Marentič - Požarnik, 2005). Ali kot pravi Linn (2006), glavni cilj poučevanja je pomoč študentom, da po korakih spoznavajo stališča strokovnjakov in v svojih možganih povezujejo koščke znanja drugega za drugim.

Številni avtorji poudarjajo, da je treba klasični izobraževalni proces nadgraditi s sodobnimi prijemi in drugačnimi metodami podajanja znanja. Ena naprednejših metod je projektno učenje (angl. project-based learning – PBL) (Medmrežje 2; Thomas, 2000; Larmer, Mergendoller, 2010; Blumenfeld et al., 1991; Ayas, Zeniuk, 2001), torej učenje, ki temelji na izdelavi projektne naloge. Opredelitve so si podobne v različnih virih in, kot navajajo avtorji v različnih priložnostih za učitelje (Jones, Rasmussen, Moffitt, 1997; Thomas, Mergendoller, Michaelson, 1999; v Thomas, 2000), so projekti kompleksne naloge, zasnovane na zahtevnejših vprašanjih ali problemih, ki vključijo študente v oblikovanje, reševanje problemov, odločevalske ali raziskovalne aktivnosti, dajo priložnost študentom za samostojno delo v daljšem časovnem razdobju in se na koncu izdelajo v enaki obliki kot pravi projekti ali predstavitve.

V članku predstavljamo študentske delavnice kot obliko projektnega učenja, ki ga izvajamo na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani (UL FGG). Gre za obliko projektne delo v izobraževalnem procesu, kjer se študenti seznanijo s problemi na lokalni ali regionalni ravni. Cilj takšne oblike učenja je, da vse vpletene strani pridobijo pozitivne izkušnje medsebojnega sodelovanja. Izobraževalne institucije in študenti na ta način pridobijo realno okolje, v katerem mentorji in študentje iščejo odgovore na konkretna vprašanja prostorskega razvoja ter preizkušajo teoretične dileme. Lokalne skupnosti pridobijo ideje in vizije prostorskih, arhitekturnih in okoljskih rešitev ter k razpravi in razmisleku aktivirajo tudi lokalno prebivalstvo.

Pri delu se upoštevajo vsi elementi projektnega učenja (Medmrežje 2). Na začetku delavnice se jasno podajo izhodišča naloge ter s predavanji strokovnjakov in lokalnih deležnikov predstavi vprašanja prostorskega razvoja, ki zadevajo sodelujočo lokalno skupnost. S kreativnim iskanjem idej in rešitev v daljšem časovnem obdobju (prek enega ali dveh semestrov) študenti ob podpori mentorjev izluščijo rešitev in jo ustrezno predstavijo ter zagovarjajo pred širšo strokovno in laično javnostjo v sodelujoči lokalni skupnosti. Delavnice izvajamo že deseto leto zapored z različnimi študentski študijskih programov in praviloma v povezavi s sorodnimi oddelki na drugih fakultetah Univerze v Ljubljani (Filozofska fakulteta – Oddelek za geografijo, Fakulteta za arhitekturo, Biotehniška fakulteta – Oddelek za krajinsko arhitekturo) in na Tehniški univerzi na Dunaju (Oddelek za regionalno planiranje in regionalni razvoj).

Projektno delo v obliki študentskih delavnic je na Katedri za prostorsko planiranje Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani vključeno kot način dela v rednem izobraževalnem procesu predvsem v višjih letnikih poučevanja, medtem ko imajo nekatere fakultete v Sloveniji,

kot na primer Fakulteta za arhitekturo Univerze v Ljubljani, delavnico – kot obvezno obliko izobraževanja – umeščeno v redni študijski program (Medmrežje 1).

Projektno delo temelji na realno oblikovanih problemih (Thomas, 2000), zato je uspešnost študentskih delavnic odvisna od sodelovanja med izobraževalnimi institucijami (univerzami in fakultetami) ter lokalnimi skupnostmi. Delo na dejanskem problemu pozitivno vpliva na razvoj študenta, bodočega ustvarjalca, saj prestopi meje učilnice ter se sooči z realnim delovnim okoljem. Četudi je projektno delo lahko oblikovano na teoretičnih ali izmišljenih problemih, si izobraževalne institucije želijo sodelovanja z lokalnimi skupnostmi, saj na ta način teoretična znanja lahko prenašajo v lokalno okolje in jih približajo študentom na praktičnih primerih, hkrati pa lokalne skupnosti pridobijo rešitve in usmeritve za reševanje lokalnih vprašanj prostorskega razvoja.

Praviloma se delavnice zaključijo z uradno predstavitvijo in razpravo z lokalnim prebivalstvom, za temeljito ovrednotenje dela s strani lokalnih skupnosti pa pogosto zmanjka časa ali pa vrednostna ocena ni globlja od vpljudnostnega zadovoljstva ali nekritičnega nezadovoljstva. V članku smo zato želeli preveriti zadovoljstvo lokalnih skupnosti z že izvedenimi študentskimi delavnicami ter preveriti delovno hipotezo, da tovrstno sodelovanje prinaša koristi vsem sodelujočim.

2. METODA DELA IN RAZISKAVA

Kot je poudarjeno že v uvodu, smo želeli čim bolj nepristransko ovrednotiti rezultate sodelovanja med izobraževalnimi institucijami in lokalnimi skupnostmi. V ta namen smo pripravili anonimno spletno anketo. K sodelovanju smo povabili vseh 212 slovenskih občin, saj smo želeli preveriti, koliko občin je že sodelovalo na tak način z izobraževalnimi institucijami, ali je sodelovanje v obliki študentske delavnice zanje koristno in analizirati prednosti in slabosti tovrstnega sodelovanja in povezovanja med lokalnimi skupnostmi in izobraževalnimi institucijami.

Anketa je bila dostopna na spletni strani Google Docs, oblikovana v programskem okolju Google Forms in posredovana vsem 212 občinam po elektronski pošti, ciljno na oddelke za urejanje prostora. Če elektronski naslov oddelka za urejanje prostora posamezne občine ni objavljen na spletu, smo prošnjo za izpolnjevanje anketnega vprašalnika naslovili na direktorje občinskih uprav, župane ali pa smo uporabili skupni e-naslov občine. Anketa je bila anonimna in kratka, anketiranec je zanj potreboval od 5 do 8 minut. Spletna anketa je bila izvedena maja 2014.

Anketni vprašalnik je bil sestavljen iz petih vsebinskih sklopov:

- SKLOP 1 – splošni podatki o izpolnjevalcu ankete (delovno mesto), ali je v lokalni skupnosti že bila izvedena študentska delavnica ter od kod so pridobili informacije o študentskih delavnicah; štiri vprašanja,
- SKLOP 2 – vsebinska vprašanja, povezana z izvajanjem delavnic in sodelujočimi deležniki; štiri vprašanja,
- SKLOP 3 – ovrednotenje delavnic ter pomen delavnic za lokalno skupnost; štiri vprašanja,

- SKLOP 4 – priporočila za nadaljnje delo ter lastna opažanja izpolnjevalca anketnega vprašalnika; tri vprašanja,
- SKLOP 5 – vprašanja za občine, ki še nimajo izkušenj s študentskimi delavnicami; tri vprašanja.

Pri devetih od osemnajstih vprašanjih je bila uporabljena štiristopenjska vrednostna lestvica, pri čemer 1 pomeni najnižjo vrednost ali »se ne strinjam«, 2 »se delno strinjam«, 3 »se strinjam« in 4 najvišjo vrednost oziroma »se popolnoma strinjam«. Ostala vprašanja so imela vnaprej podane odgovore in možnost izbire. Na posamezna vprašanja je bilo možno podati tudi več odgovorov.

Lokalne skupnosti, ki so že imele izkušnje s študentskimi delavnicami, so odgovarjale na prvi, drugi, tretji in četrti sklop vprašanj, na prvi in peti sklop vprašanj pa tiste, ki tovrstnega sodelovanja z izobraževalnimi institucijami še ne poznajo.

Prejeli smo 56 odgovorov. Predpostavili smo, da je v eni lokalni skupnosti izpolnila anketo ena oseba, in tako število prejetih odgovorov predstavlja 26 % vseh lokalnih skupnosti. Ocenili smo, da je vzorec prispelih odgovorov dovolj velik, da lahko izvedemo analizo rezultatov ankete.

V 55 % od prejetih odgovorov so anketo izpolnjevali predstavniki oddelkov za prostor in v 18 % direktorji občinskih uprav. Zaradi visokega deleža pristojnih oseb ocenjujemo, da so rezultati ankete verodostojni in da lahko na njihovih odgovorih temeljijo tudi naši zaključki.

3. ANALIZA IN REZULTATI

Vrnjene anketne vprašalnike smo obdelali in rezultate predstavili v grafični in tabelarni obliki. V članku so neposredno (z grafično ali tabelarno ponazoritvijo) ali neposredno (v vrednotenju celostnega obravnavanega sklopa) predstavljeni odgovori na vsa zastavljena vprašanja.

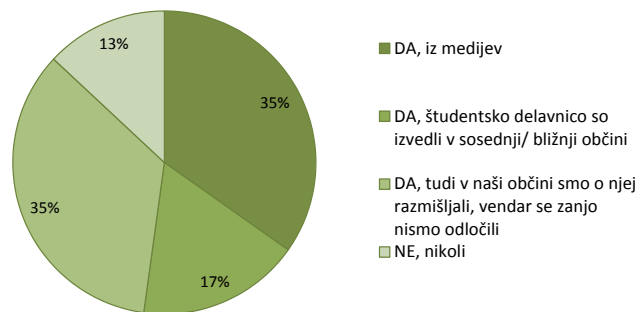
V zadnjih 15 letih je študentske delavnice izvedlo 52 % lokalnih skupnosti, ki so izpolnile anketo, 28 % lokalnih skupnosti delavnic ni izvedlo, v 20 % pa se anketiraneц ni spomnil ali ni imel dovolj informacij, da bi lahko pritrtil ali zanikal izvedbo študentske delavnice.

Lokalne skupnosti, ki delavnice niso izvedle, so za študentske delavnice slišale bodisi iz medijev (35 %) ali iz izkušenj v sosednjih/bližnjih občinah (17 %). Kar v 35 % so lokalne skupnosti o izvedbi urbanistične delavnice tudi razmišljale, vendar se zanje niso odločile. Le 13 % lokalnih skupnosti (v absolutni vrednosti 3 lokalne skupnosti) za delavnico še niso slišale (grafikon 1). 81 % lokalnih skupnosti, v katerih delavnica še ni bila izvedena, se je opredelilo, da bi v prihodnosti želele sodelovati z univerzitetnimi institucijami, med interesnimi področji sodelovanja pa je največ zanimanja za urejanje podeželskih naselij (28 %), sledijo krajinska arhitektura in urbanizem (19 %) in okoljska infrastruktura (18 %).

Med lokalnimi skupnostmi, ki so študentsko delavnico že izvedle, je 37 % takih, ki so jo izvedle trikrat ali večkrat, 33 % jo je izvedlo dvakrat, 30 % pa

Grafikon 1: Poznavanje študentske delavnice kot oblike dela in sodelovanja med lokalnimi skupnostmi in univerzitetnimi institucijami.

Ali in kje ste že slišali za študentsko delavnico kot obliko sodelovanja med lokalnimi skupnostmi in univerzitetnimi institucijami?

enkrat (grafikon 2). Študentske delavnice so bile najpogosteje izvedene v sodelovanju s Fakulteto za arhitekturo (46 %), ki ji sledita Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo (21 %) in Biotehniška fakulteta (19 %), vse članice Univerze v Ljubljani. Obravnava so bila raznolika vprašanja prostorskega razvoja lokalnih skupnosti, kot so urbanistične ureditve za del ali celotno mesto (24 %), urejanje vaških naselij in podeželja v celoti (skupaj 23 %), krajinske ureditve (13 %), arhitekturne rešitve (12 %), prostorsko načrtovanje na ravni občine (9 %) in prometna in okoljska infrastruktura (skupaj 10 %) (preglednica 1).

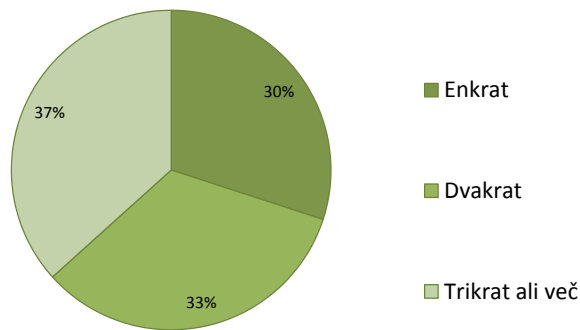
Preglednica 1: Prikaz deleža obravnavanih tematik v lokalnih skupnostih, ki so v zadnjih 15 letih že izvedle študentske delavnice.

	Področje, na katerem se je izvedla študentska delavnica	Odstotek odgovorov
1.	Urbanistična rešitev dela mesta	24 %
2.	Urejanje manjših vaških naselij	15 %
3.	Krajinsko oblikovanje oz. arhitektura	13 %
4.	Arhitektura	12 %
5.	Prostorsko načrtovanje (na ravni občine)	9 %
6.	Urejanje podeželja	8 %
7.	Umeščanje infrastrukturnega objekta/-ov v prostor	6 %
8.	Urbanistična zasnova celotnega mesta	5 %
9.	Iskanje prometnih rešitev	4 %
10.	Drugo	5 %

Iz odgovorov lahko sklepamo, da so lokalne skupnosti imele s študentskimi delavnicami pozitivne izkušnje, saj je 70 % lokalnih skupnosti ponovno pristopilo k tej obliki sodelovanja. Planersko-urbanistične delavnice so za lokalne skupnosti bolj zanimive kot delavnice z arhitekturnim in/ali okoljskim načrtovanjem. Sklepamo, da se za ta vsebinska področja odločajo predvsem zaradi perečih prostorskih problemov ter večje zahtevnosti (interdisciplinarnosti) dela.

Grafikon 2: Lokalne skupnosti glede na število izvedenih študentskih delavnic v zadnjih 15 letih.

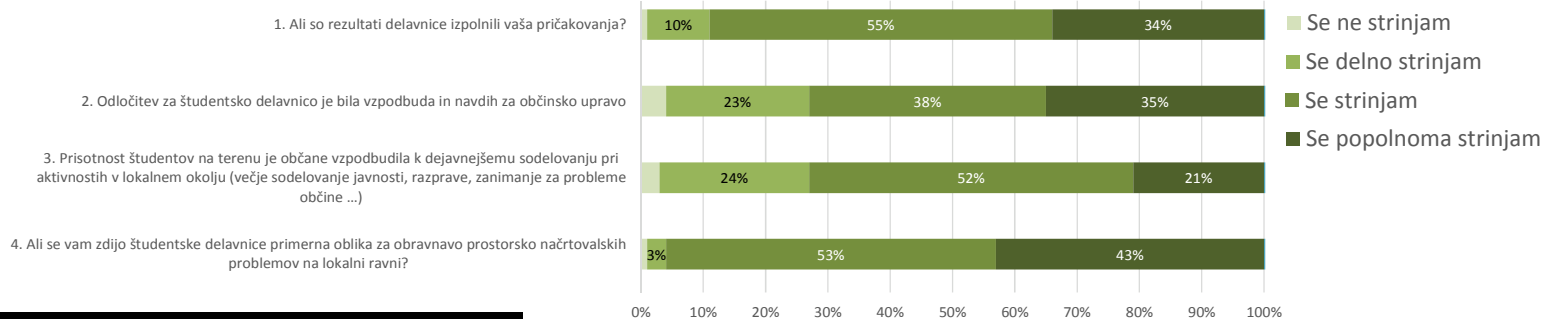
Kolikokrat ste že uporabili študentsko delavnico kot način dela za obravnavanje prostorsko načrtovalskih problemov?

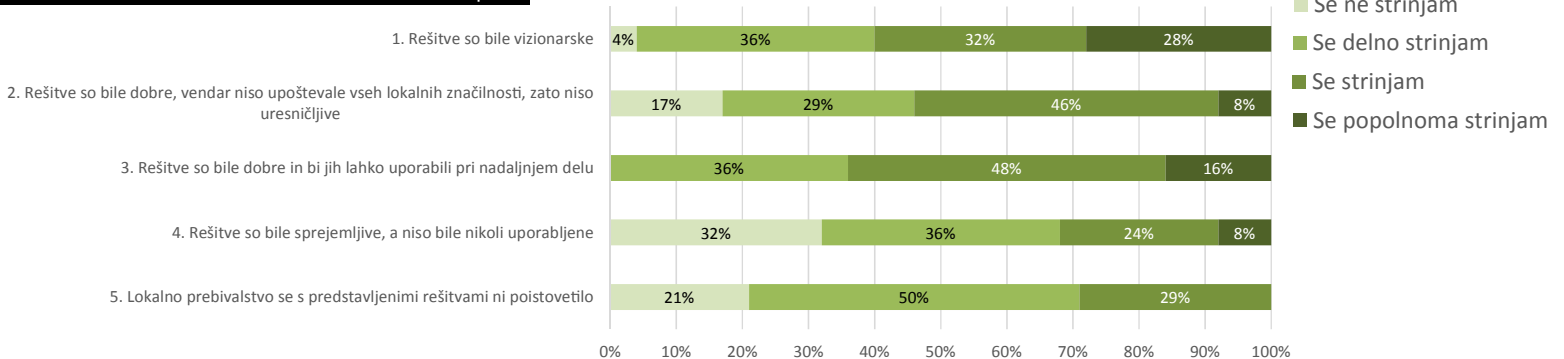
V sklopu vprašanj glede pomena študentskih delavnic za lokalno skupnost so bile študentske delavnice ocenjene zelo visoko, saj je kar 96 % občin menilo, da so študentske delavnice primerna oblika za obravnavo prostorsko načrtovalskih problemov (odgovori na četrto vprašanje/trditev, grafikon 3) ter da je prisotnost študentov popestrila lokalno okolje in zanimanje lokalnega prebivalstva ter tudi navdihnila delavce občinske uprave (83 %). Z rezultati delavnice so bila izpolnjena pričakovanja lokalne skupnosti kar v 89 %, v 10 % so bile občine le delno zadovoljne.

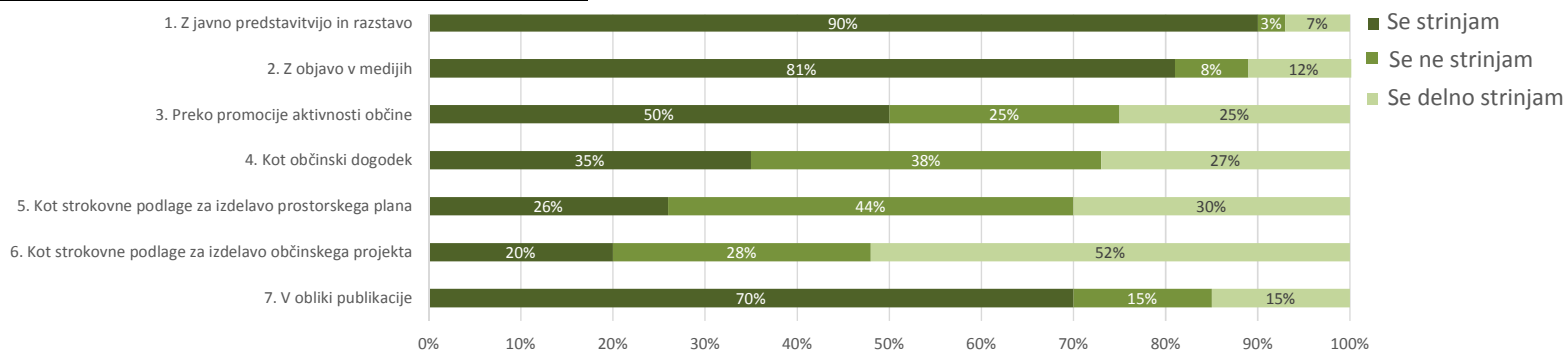
Lokalne skupnosti so pomen in rezultate študentskih delavnic ocenile kot zelo dobro (grafikon 4). 64 % lokalnih skupnosti meni, da so rezultati tako dobri, da bi jih lahko uporabili tudi pri nadaljnjem delu (odgovor na tretje vprašanje/trditev, grafikon 4), hkrati pa 54 % občin ugotavlja (odgovor na drugo vprašanje/trditev, grafikon 4), da v rezultatih delavnic niso upoštewane vse posebnosti obravnavanega prostora, zato kljub dobrim rešitvam rezultati delavnice niso uporabni za neposredni prenos rešitev v prostor. Omejena uporabnost rezultatov delavnice je vidna tudi iz odgovora na vprašanje 4 v grafikonu 4, kjer je 32 % lokalnih skupnosti izpostavilo, da rezultatov študentskih delavnic niso nikoli uporabile. Lokalne skupnosti, ki so bile z rezultati delavnice zadovoljne, so predlagane rešitve uporabile kot strokovno podlago za izdelavo prostorskega akta ali občinskega projekta (odgovora na vprašanji 5 in 6 v grafikonu 5). Kar 29 % lokalnih skupnosti pa je bilo mnenja, da se lokalno prebivalstvo s predstavljenimi rešitvami ni povsem poistovetilo (odgovor na vprašanje/trditev 5, grafikon 4).

Grafikon 3: Zadovoljstvo lokalnih skupnosti z izvedenimi študentskimi delavnicami.

Grafikon 4: Pomen rezultatov študentskih delavnic za lokalno skupnost.

Grafikon 5: Uporabnost in seznanjanje javnosti z rezultati študentske delavnice.

Lokalne skupnosti so praviloma rezultate delavnice predstavile na javni predstavitvi in razstavi (90 %), 81 % jih je izvedlo objavo v javnih medijih, 70 % pa se je odločilo tudi za izdelavo publikacije (grafikon 5). Visok odstotek lokalnih skupnosti (50 %) je rezultate študentske delavnice uporabil v sklopu promocijskih aktivnosti občine ali ob občinskem dogodku (35 %).

89 % lokalnih skupnosti bi se ponovno odločilo za izvedbo študentskih delavnic (odgovor na vprašanje/trditev 4, grafikon 6), hkrati pa si želijo tudi drugačnih oblik sodelovanja z izobraževalnimi institucijami (22 %). Ne samo da občine preko študentskih delavnic pridobivajo prostorske rešitve, temveč v tej obliki sodelovanja vidijo tudi lastno družbeno odgovornost (odgovor na vprašanje/trditev 2, grafikon 6) in se zavedajo, da je za študente stik z realnimi problemi v lokalnem okolju neprecenljiv (odgovor na vprašanje/trditev 1, grafikon 6).

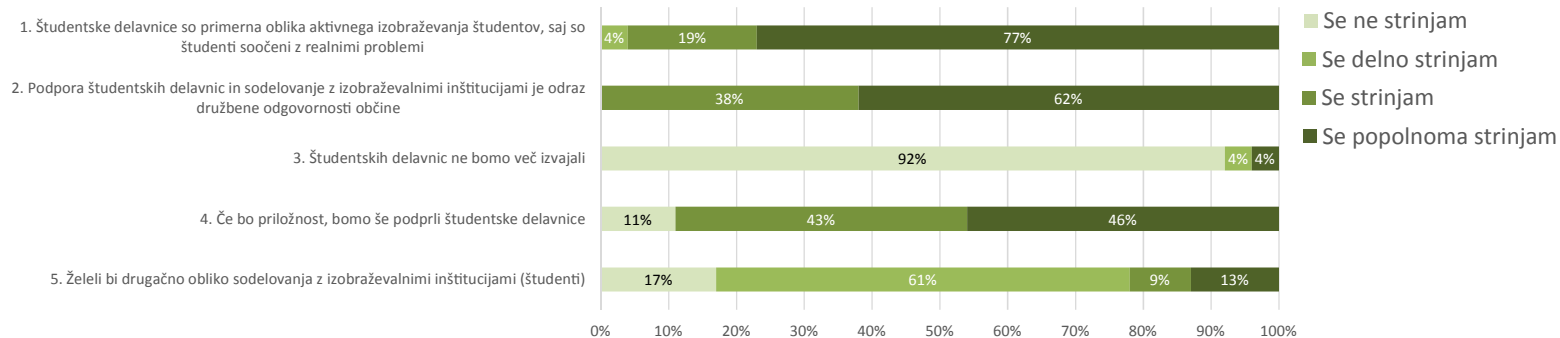
Anketa je omogočila tudi izražanje mnenj o študentskih delavnicah ter napotke za nadaljnje delo in sodelovanje. Pripise smo strnili v vsebinske sklope ter izluščili naslednja mnenja.

Lokalne skupnosti pogrešajo podporo in sofinanciranje tovrstnih projektov s strani pristojnih institucij (ministrstva za prostor, ministrstva za izobra-

ževanje), kar je še posebej pomembno za manjše, kadrovsko in finančno šibkejše skupnosti. Zavedajo se, da je takšna oblika dela cenovno ugodnejša od primerljivega dela strokovnih institucij, ni pa primerna za reševanje večjih in težjih prostorskih problemov. Kljub omejenim možnostim uporabe dobljenih rezultatov ponuja delavnica dodatne koristi, ki jih vidijo predvsem v odprti javni razpravi. Eden od anketiranih je poudaril, »da so prav študentske delavnice dvignile pričakovanja širše javnosti in so se kasneje dejansko sprejele boljše prostorske odločitve«.

Ne samo v anketnih odgovorih, tudi v pripisih in komentarjih so lokalne skupnosti izrazile veliko naklonjenost in podporo tovrstnemu delu in sodelovanju ter bile z rezultati delavnice praviloma zadovoljne. Kritika ene od anketiranih lokalnih skupnosti je bila predvsem na račun pomanjkljive ustrezne strokovne ravni prikazanih rešitev ter potrebe po večji angažiranosti mentorjev. Ena od anketiranih lokalnih skupnosti pa je poudarila, da se delavnica ni zaključila in bila nad takim razpletom razočarana.

Izpostavljena je bila želja po še močnejšem stiku z izobraževalnimi institucijami (fakultetami), hkrati pa so tudi navedle, da se zavedajo lastne pasivnosti ter nepoznavanja vseh možnih oblik sodelovanja. Želele bi sodelovati in finančno podpreti usmerjene seminarske naloge in tudi diplomske in magistrske naloge.

Grafikon 6: Odnos lokalnih skupnosti do študentskih delavnic.

4. RAZPRAVA

Rezultati ankete odražajo visoko stopnjo zadovoljstva lokalnih skupnosti in željo po nadaljnjem in poglobljenem sodelovanju s fakultetami. Tudi lokalne skupnosti, ki do sedaj še niso izvedle študentske delavnice, poznajo tovrstno obliko sodelovanja ter o njej tudi razmišljajo. Zelo pomembna so pripisana mnenja anketiranih (poljubni komentarji), v katerih navajajo, da bi lokalne skupnosti potrebovale finančno in strokovno pomoč ter več motivacije za pristop k sodelovanju. Finančno pomoč si želijo s strani pristojnih ministrstev, strokovno pomoč in motivacijo pa pričakujejo s strani fakultet.

Gradiva študentskih delavnic so, po rezultatih ankete, dobro izrabljena za strokovno delo ter tudi kot promocijska aktivnost lokalne skupnosti. Zelo veliko lokalnih skupnosti se odloča za izdajo publikacij, kar pomeni, da so rezultati dela študentov trajno zabeleženi in dostopni tudi širši javnosti. Hkrati se tudi zavedajo, da rezultati študentskih delavnic ne morejo in tudi ne dajo strokovnih rešitev, ki bi bile neposredno uporabne kot strokovne podlage ali idejne zasnove za izvedbo projektov, temveč jih razumejo kot priložnost za pridobivanje drugačnih pogledov, vizionarskih rešitev in razmišljanj »out of the box«¹. Študentske delavnice so tako predvsem orodje preveritve prostorskih možnosti ter iskanje drugačnih, še neznanih rešitev, ki predvsem razburkajo razpravo v strokovnih krogih in lokalnih skupnostih ter predramijo lokalno prebivalstvo. Ker imajo predstavljene rešitve tudi strokovne pomanjkljivosti (nepoznavanje vseh lastnosti in značilnosti lokalnega okolja, drugačno razmišljanje in dojetje prostora, omejen čas izvedbe), se lokalno prebivalstvo, ki praviloma pričakuje izvedljive projekte, s predlaganimi rešitvami težko poistoveti.

Presenetilo nas je, da se lokalne skupnosti zavedajo pomena študentskih delavnic za izobraževalni proces in celo menijo, »da bi morale biti študentske delavnice stalna oblika izobraževanja v vseh letnikih študija, in to na različnih študijskih programih«². Tako mnenje lahko izhaja iz lastnih izkušenj anketiranca ali pa iz spoznanja in zavedanja, da je le dobro izobražen kader, z že nekaj pridobljenimi izkušnjami v lokalnem okolju boljši sogovornik v poizobraževalnem obdobju.

Študentske delavnice so oblika projektnega učenja z učinkom »win-win-win« – koristi imajo vse tri vpletene strani (lokalna skupnost, študenti in fakulteta).

5. ZAKLJUČEK

Izhajajoč iz pozitivnega stališča in naklonjenosti lokalnih skupnosti predlagamo vzpostavitev stičišča idej in predlogov občin in zainteresiranih fakultet, v katerem bi se zainteresirani deležniki medsebojno povezali. Vzpostavitev »borze« študentskih delavnic, na kateri bi lokalne skupnosti predlagale projekte, šole/fakultete pa se preko vzpostavljenega konzorcija odzivala na ponudbe, je možna platforma nabora idej in vzpostavljanja stikov. Odprta dostopnost portala bi aktivirala lokalne skupnosti, ki se za študentske

delavnice še niso odločile, fakultete pa bi z medsebojnim povezovanjem/ali tekmovanjem višale raven svojih storitev.

Priprava ter izvedba delavnice zahteva od pedagogov več naporov kot klasičen način poučevanja, hkrati pa omogoča preizkušanje teoretičnih dognanj v dejanskem okolju, kar je za pedagoge velika dodana vrednost. Znanstveno pomembnim spoznanjem je treba zagotavljati tudi aplikativno odličnost, za kar so delavnice dober učni in strokovni poligon.

Zaradi omejenega časa izvedbe delavnice (prek enega, največ dveh semestrov) ter omejenih možnosti študentov pa so lahko mentorji, ki prevzemajo nase odgovornost za študentsko delo, deležni tudi kritik. Kljub temu menimo, da gre za primerno obliko dela in se strinjamo z enim od mnenj v anketi, ki pravi, »da bi bilo smiselno oblikovati koordinacijsko telo prostorskih šol, ki bi spremljalo, vzpodbujalo in usmerjalo takšno obliko pedagoškega dela«. Koordinacijsko telo prostorskih šol bi lahko poskrbelo tudi za inter- in večdisciplinarnost študentskih skupin in mentorjev ter povezovanje študijskih programov.

Ne nazadnje pa so študentske delavnice v največjo dobrobit študentom. V desetletnem obdobju izvajanja študentskih delavnic na UL FGG in izvajanja mentorstva smo prepoznali predvsem naslednje koristi za študente:

- študentska delavnica je osredotočena na pridobivanje usmerjenih znanj in veščin,
- študenti so usmerjeni v reševanje problemov, kritično mišljenje, sodelovanje, komuniciranje in iščejo inovativne rešitve,
- v projektno nalogo se poglobijo ter na odprta in zastavljena vprašanja tudi poiščejo ustrezne odgovore,
- vzpodbuja se kreativnost in samoiniciativnost,
- vzpostavijo kritično distanco do lastnega dela ter dela drugih v skupini,
- učijo se veščin sodelovanja ter komuniciranja ipd.

Zato menimo, da je treba projektno učenje nadgrajevati in ga redno vključevati v študijski proces.

Na podlagi ankete in lastnih izkušenj s študentskimi delavicami lahko potrdimo delovno hipotezo. Študentska delavnica kot oblika projektnega učenja je koristna za vse vpletene strani (lokalna skupnost, študenti in fakulteta).

VIRI IN LITERATURA

Ayas, K., Zeniuk, N. (2001). Project-Based Learning: Building Communities of Reflective Practitioners, Management Learning. SAGE. DOI: 10.1177/1350507601321005

Blumenfeld, P. C., Soloway, E., Marx, R. W., Krajcik, J., S. Guzdial, M., Palincsar, A. (1991). Motivating project-Based Learning: Sustaining the Doing, Supporting the Learning. Educational Psychologist, 26 (3 & 4), 369–298. TAYLOR&FRANCIS Online. DOI: 10.1080/00461520.1991.9653139

Dumont, H., Istance, D., Benavides, F. (ur.) (2013). O naravi učenja: uporaba raziskav za navdih prakse. Pridobljeno 6. 6. 2014 s spletne strani: <http://www.zrss.si/pdf/o-naravi-ucenja.pdf>

1 »Razmišljanje izven pričakovanih okvirjev«; tako se je izrazila ena od anketiranih občin.

2 Pripis mnenja ene od anketiranih občin.

Larmer, J., Mergendoller, J. R. (2010). Seven Essentials for Project-Based Learning Giving Students Meaningful Work. 68 (1), 34–37. Pridobljeno 6. 6. 2014 s spletne strani: http://www.ascd.org/publications/educational_leadership/sept10/vol68/num01/seven_essentials_for_project-based_learning.aspx

Linn, M. C. (2006). The knowledge integration perspective on learning. V R. K. Sawyer (ur.), *The Cambridge handbook of the learning sciences* (245–265). New York, NY: Cambridge University Press.

Medmrežje 1: Predstavitveni zbornik enovitega magistrskega študijskega programa Arhitektura. Pridobljeno 7. 6. 2014 s spletne strani: http://www.fa.uni-lj.si/filelib/2_novice/mojca_rozman/predmetniki/predstavitveni_zbornik_1_2_2010_corr.pdf

Medmrežje 2: Project based learning – PBL. Pridobljeno 10. 6. 2014 s spletne strani: http://bie.org/about/what_pbl

Puklek Levpušček, M., Marentič - Požarnik, B. (2005). Skupinsko delo za aktiven študij. Center za pedagoško izobraževanje. Ljubljana. Filozofska fakulteta.

Thomas, J. W. (2008). A review of research on project-based learning. Pridobljeno 10. 6. 2014 s spletne strani: http://w.newtechnetwork.org/sites/default/files/news/pbl_research2.pdf

Yuen, D. (2012). Project based learning. Department of Mechanical Engineering, The Hong Kong Polytechnic University. Pridobljeno 12. 6. 2014 s spletne strani: [http://trc.edc.polyu.edu.hk/notes/David%20Yuen%20\(ME\)%20Project%20Based2%20\(formatted\).doc](http://trc.edc.polyu.edu.hk/notes/David%20Yuen%20(ME)%20Project%20Based2%20(formatted).doc)

UVODNIK

EDITORIAL

ČLANEK

ARTICLE

RAZPRAVA

DISCUSSION

RECENZIJA

REVIEW

PROJEKT

PROJECT

DELAVNICA

WORKSHOP

NATEČAJ

COMPETITION

PREDSTAVITEV

PRESENTATION

DIPLOMA

MASTER THESIS